

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

06 квітня 2017 р.

№14-ріш

Справа №2-26.250/17-2017

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу**

Адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №2-26.250/17-2017 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції міським комунальним підприємством "Миколаївводоканал",

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду справи №2-26.250/17-2017 про порушення міським комунальним підприємством "Миколаївводоканал" (надалі – МКП "Миколаївводоканал", Підприємство) законодавства про захист економічної конкуренції, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – територіальне відділення, Відділення) від 16.02.2017 №17-р у зв'язку з наявністю в діях МКП "Миколаївводоканал" ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 4 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді виконання рішення адміністративної колегії територіального відділення від 06.04.2016 №8-ріш не в повному обсязі, та узагальнюючого аналізу норм чинного законодавства, встановлено наступне.

В провадженні Відділення знаходилась справа №2-26.213/56-2015 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції МКП "Миколаївводоканал", ідентифікаційний код 31448144 (адреса: 54055, м. Миколаїв, вул. Погранична, 161).

За результатами розгляду цієї справи адміністративною колегією територіального відділення прийнято рішення "Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу" від 06.04.2016 №8-ріш.

Пунктом 2 резолютивної частини цього рішення дії Підприємства, які полягали у відмові в укладанні договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам, зокрема гр. «*інформація з обмеженим доступом*» без правових підстав, визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення

інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринках.

За вчинення зазначеного порушення на МКП "Миколаївводоканал" накладено штраф у відповідності до абзацу другого частини першої, абзацу другого частини другої статті 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції" в розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Пунктом 4 резолютивної частини вказаного рішення Підприємство було зобов'язано у двомісячний строк з дня його одержання укласти договори про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з фізичними особами у відповідності до вимог чинного законодавства.

Не погоджуючись із рішенням Відділення, МКП «Миколаївводоканал» звернулось до господарського суду Миколаївської області із позовною заявою про визнання недійсним та скасування пунктів 2, 3, 4 рішення адміністративної колегії територіального відділення від 06.04.2016 №8-ріш. У зв'язку з цим було порушено судове провадження у справі №915/684/16.

25.10.2016 Одеський апеляційний господарський суд виніс постанову, відповідно до якої апеляційну скаргу МКП «Миколаївводоканал» залишено без задоволення, а рішення господарського суду Миколаївської області від 16.08.2016 у справі №915/684/16 – без змін.

Таким чином, судові інстанції підтвердили правомірність висновків Відділення щодо відсутності у Підприємства правових підстав відмовляти фізичним особам в укладанні договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

27.10.2016 Відділення направило на адресу Підприємства вимогу про надання інформації №2-292/80-1557, зокрема щодо стану виконання рішення №8-ріш.

Листом від 10.11.2016 №2758/36 МКП «Миколаївводоканал» на виконання вищезазначеного рішення надало платіжне доручення від 26.10.2016 №4341 про сплату штрафу.

Що ж до виконання зобов'язання по укладанню договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з фізичними особами у відповідності до вимог чинного законодавства Підприємство надало наступні пояснення.

Так, МКП «Миколаївводоканал» зазначило, що в період з квітня по жовтень 2016 року до нього звернулись з питання щодо укладання договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення 163 фізичні особи, з них - 3 особи є споживачами у багатоквартирному будинку, решта - мешкають у будинках, що перебувають в приватній власності.

При цьому, у відповідь на питання щодо надання копій листування із споживачами з питання укладання договорів МКП «Миколаївводоканал» пояснило, що більшість звернень мало усний характер і лише тільки 3 особи звернулись до Підприємства із письмовими заявами на укладання індивідуального договору.

За результатами аналізу наданого із вказаними трьома споживачами листування Відділенням встановлено, що двом особам було відмовлено в укладанні індивідуальних договорів з посиланням на відсутність встановленого НКРЕКП тарифу на централізоване постачання холодної води та водовідведення - послугу, яка передбачена Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 за №630.

Відмова МКП «Миколаївводоканал» укласти договір ще з однією особою, незважаючи на її чисельні звернення до різних інстанцій та органів влади, вмотивована

наявністю чинного на момент звернення договору із споживачем, водночас зазначено про видачу споживачу розрахункової книжки.

Разом з тим, Підприємство додатково надало пояснення щодо загальної роботи, яка проводиться ним в напрямку виконання рішення Відділення щодо укладання договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Так, МКП «Миколаївводоканал» вкотре вказав на проблему незатвердження НКРЕКП тарифів на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), що підтверджується наданою до Відділення копію листа Підприємства від 05.08.2016 до голови НКРЕКП.

Окрім цього, МКП «Миколаївводоканал» зауважило, що однією із складових процедури укладання договорів є обстеження стану та розташування мереж водопостачання та водовідведення, які знаходяться у помешканнях фізичних осіб-споживачів послуг з водопостачання та водовідведення у багатоквартирних будинках, вирішення питання про встановлення та опломбування квартирних лічильників води, збирання документів, необхідних для укладання договорів. МКП «Миколаївводоканал» проводить ці підготовчі роботи в рамках виконання рішення Миколаївської міської ради від 11.04.2016 №324.

Станом на 10.11.2016 Підприємство зазначило про обстеження внутрішньобудинкових мереж 33 багатоквартирних будинків та прийняття на абонентське обслуговування лічильників води у 2 185 споживачів послуги з водопостачання та водовідведення, за якими відкрито особові рахунки.

Беручи до уваги, що кількість багатоквартирних будинків дорівнює 260, та відповідно налічує велику кількість споживачів, відповідальними особами Підприємства проводиться робота по з'ясуванню попиту мешканців багатоквартирних будинків на укладання індивідуального договору з МКП «Миколаївводоканал».

Підприємство також вказало, що проводить роботу з підготовки та укладання індивідуальних договорів за формою та змістом, передбаченими підпунктом 3 пункту 2 статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», який передбачає, що «виконавець послуг зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальної послуги з визначенням відповідальності за дотриманням умов його виконання згідно з типовим договором».

07.02.2017 до Відділення надійшла заява гр. «*інформація з обмеженим доступом*» (вх. №140-Н-07-08), який скаржиться на дії МКП «Миколаївводоканал», що полягають у відмові укласти з ним договір на послуги з водопостачання та водовідведення.

Як свідчать листи Підприємства від 12.12.2016 №Н-561/з-а, від 24.01.2017 №Н-22/з-а, що надавались останнім на звернення заявника, підставою неукладання договору є відсутність затвердженої форми договору приєднання. Водночас, МКП Миколаївводоканал зазначає, що переоформлення особового рахунку на ім'я заявника та видача розрахункової книжки підтверджує укладання договору про надання послуг з централізованого постачання холодної води і водовідведення в усній формі, зокрема шляхом прийняття послуги.

Отже, станом на теперішній час МКП «Миколаївводоканал» не виконав зобов'язання, покладене на нього рішенням територіального відділення, та продовжує практику вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем.

Окремо слід зазначити, що практика вчинення МКП «Миколаївводоканал» вище окреслених неправомірних за своїм характером дій була зумовлена, в тому числі, діями Миколаївської міської ради.

Так, в провадженні Відділення перебувала справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розпочата розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 24.11.2016 №86-р за ознаками вчинення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону.

В рамках проведення розслідування у справі встановлено, що виконавчим комітетом Миколаївської міської ради прийнято рішення від 11.04.2016 №324 «Про забезпечення реалізації прав співвласників багатоквартирних будинків на послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення».

З преамбули даного рішення слідує, що метою його прийняття було забезпечення реалізації прав співвласників багатоквартирних будинків на послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення.

Резолютивною частиною рішення встановлено зобов'язання МКП «Миколаївводоканал» забезпечити єдиний підхід до надання послуг з централізованого постачання холодної води та водовідведення з власниками квартири, орендарями та квартиронаймачами у багатоквартирних житлових будинках, у тому числі у будинках, в яких створено об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, **шляхом відкриття особових рахунків та їх обслуговування.**

Проведення аналізу положень чинної нормативної бази, узагальнюючої судової практики довело, що **надання послуг з водопостачання та водовідведення, які є одними із різновидів житлово-комунальних послуг, має відбуватися виключно на договірних засадах; умови ж укладеного договору на водопостачання та водовідведення обов'язково мають відповідати умовам типового договору, тобто умови укладеного між сторонами договору за своїм змістом не мають бути абсолютно тотожними умовам типового договору (законодавець дозволяє сторонам конкретизувати ці умови), проте мають зберігати загальний зміст типового договору.**

Всупереч цьому виконавчий комітет Миколаївської міської ради своїм рішенням (№324) без встановлення конкретних термінів його виконання та не обумовлюючи обов'язку щодо укладання між сторонами договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення **регламентував** процедуру відкриття мешканцями будинків в МКП «Миколаївводоканал» особових рахунків.

Результатом розгляду даної справи відносно виконавчого комітету Миколаївської міської ради стало прийняття рішення від 28.02.2017 №3-ріш, яким на орган місцевого самоврядування було покладено зобов'язання вжити заходів, спрямованих на приведення у відповідність нормативних актів місцевого самоврядування, з метою усунення положень, якими унормовуються порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Наразі, стан виконання даного рішення перебуває на контролі територіального відділення.

Листом від 04.04.2017 (вх. №140-Н-07-08), що надійшов на адресу Відділення, гр. «*інформація з обмеженим доступом*» були надані додаткові матеріали по суті обставин справи, зокрема копія листа за підписом в.о. директора департаменту житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради (надалі – Департамент ЖКГ) від 22.03.2017 №Н-300-1/13-04, адресованого «*інформація з обмеженим доступом*» щодо укладання договору.

Зміст даного листа в певній частині повторює раніше надані доводи та пояснення МКП «Миколаївводоканал».

Так, в листі зазначається, що затверджений постановою НКРЕКП від 16.04.2015

№1250 тариф для МКП «Миколаївводоканал» на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення не відповідає всім пунктам затвердженого Типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, тому він не може бути застосований у повному обсязі до перегляду існуючого тарифу на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

Разом з цим, повідомляється, що станом на теперішній час МКП Миколаївводоканал» розробляється проект договору, який буде відповідати існуючому затвердженому тарифу на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення. Після проведення процедур його вивчення та погодження цей договір буде впроваджено у дію.

Також, обгрутовуючи існуючий стан правовідносин між МКП «Миколаївводоканал» та споживачами-фізичними особами, Департамент ЖКГ посилається на рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 11.04.2016 №324, аналіз якого було викладено вище за текстом даного рішення.

Всі досліджені обставини у даній справі свідчать, що протягом року з дати прийняття відносно МКП «Миколаївводоканал» рішення Відділення від 06.04.2016 №8-ріш та встановлення зобов'язання по приведенню у відповідність до вимог чинного законодавства правовідносин із споживачами-фізичними особами Підприємство навмисно ухилялось від його виконання.

Всі обгрунтування МКП «Миколаївводоканал» щодо вчинення ним неправомірних дій зводяться до посилань на відсутність встановленого НКРЕКП тарифу на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що унеможливує виконання положень Типового договору.

Відділення не вважає подібні доводи належним обгрунтуванням вчинених дій.

Так, процедура розрахунку, подання та вирішення спірних питань із органами державної влади щодо затвердження тарифів, розробки проекту договору є обов'язком та складовою частиною внутрішньої управлінської політики й господарської діяльності Підприємства, й не може впливати, ущемлювати інтереси споживачів.

Адже саме споживачі згідно законодавству мають право не лише на отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення належної якості та кількості, а й на відповідне правове врегулювання порядку одержання цієї послуги, в тому числі, як законну гарантію захисту своїх прав.

Натомість, МКП «Миколаївводоканал», ігноруючи приписи Відділення, підтвердженні судовими інстанціями, на виконання незаконного рішення органу місцевого самоврядування ухилялось від свого обов'язку та відмовляло споживачам-фізичним особам в укладанні договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Та як свідчить лист Департаменту ЖКГ, лише станом на теперішній час, в ході проведення розслідування обставин невиконання МКП «Миколаївводоканал» рішення Відділення від 06.04.2016 №8-ріш, розпочата діяльність з розробки проекту нового договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Отже, рішення адміністративної колегії територіального відділення від 06.04.2016 №8-ріш виконано МКП «Миколаївводоканал» не в повному обсязі.

Відповідно до пункту 4 статті 50 Закону України „Про захист економічної конкуренції” невиконання рішення, попереднього рішення органів Антимонопольного комітету України або їх виконання не в повному обсязі є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Таким чином, дії МКП «Миколаївводоканал», які полягають у виконанні рішення адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального

відділення Антимонопольного комітету України від 06.04.2016 №8-ріш не в повному обсязі, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 4 статті 50 Закону України „Про захист економічної конкуренції”.

Копію подання з попередніми висновками у справі №2-26.250/17-2017 направлено Підприємству листом від 23.03.2017 №2-292/80-435, яка отримана МКП «Миколаївводоканал» 28.03.2017, про що свідчить повідомлення про вручення поштового відправлення №5400130188628.

На подання з попередніми висновками від 23.03.2017 №2-06/44-пв у справі №2-26.250/17-2017 від Підприємства до територіального відділення заперечень, пояснень, письмових матеріалів тощо не надходило.

За вчинення порушення, передбаченого пунктом 4 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", відповідно до абзацу другої частини першої, абзацу другої частини другої статті 52 цього Закону органи Антимонопольного комітету України накладають штрафи на суб'єктів господарювання – юридичних осіб у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Розмір доходу МКП «Миколаївводоканал» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2016 рік (код рядка 2000) згідно звіту про фінансові результати, наданий листом від 30.03.2017 №632/36, складає *«(інформація з обмеженим доступом)»* гривень.

При визначенні розміру штрафу враховані наступні обставини:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено не вперше;
- порушення законодавства Підприємством не визнано;
- порушення законодавства МКП "Миколаївводоканал" не усунуто.

Виходячи з наведеного, керуючись статтями 12, 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтею 48 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, пунктами 29, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299, адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії міського комунального підприємства "Миколаївводоканал", ідентифікаційний код 31448144 (адреса: 54055, м. Миколаїв, вул. Погранична, 161), які полягають у виконанні рішення адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 06.04.2016 №8-ріш не в повному обсязі, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 4 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", а саме: виконання не в повному обсязі рішення органу Антимонопольного комітету України.

2. За вчинення порушення, зазначеного в пункті 1 цього рішення, накладити на МКП "Миколаївводоканал" штраф відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

3. Зобов'язати МКП "Миколаївводоканал" протягом двох місяців з дня одержання даного рішення виконати в повному обсязі рішення адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 06.04.2016 №8-ріш, а саме: укласти договори про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з фізичними особами у відповідності до вимог чинного законодавства з наданням до територіального відділення у десятиденний термін з моменту виконання вказаного зобов'язання оригіналів укладених договорів для ознайомлення.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду Миколаївської області у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії
Миколаївського обласного
територіального відділення
Антимонопольного комітету України**

В. Харченко